

ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ НОРМОТВОРЧОСТІ ЯК ФОРМИ ПІДТРИМКИ ТА РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Вадим Володимирович ВОСКОБОЙНІКОВ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0007-0571-5565>*

Підтримка та розвиток бізнесу є одним із надскладних та, водночас, надважливим завданням, яке сьогодні доводиться вирішувати українському законодавцю. Разом із тим, дане завдання знаходить своє відображення у сукупності форм, серед яких одне із ключових місць відводиться нормотворчості. Так, Ю.А. Шпак вказує, що «традиційно у сучасній юридичній науці нормотворчість розглядається як процес пізнання і оцінювання правових потреб суспільства і держави, формування і прийняття нормативно-правових актів уповноваженими суб'єктами в межах відповідних процедур. До створення нормативно-правового акта спонукає суспільна проблема, невирішене питання, яке має значення для багатьох людей і для держави в цілому. Отже, зазначає вказаний вище науковець, завдання суб'єкта нормотворчої діяльності – своєчасно, точно й адекватними правовими засобами відреагувати на це, обираючи такий варіант регулювання, який би найбільшою мірою відповідав інтересам суспільства, сприяв прогресу суспільства, ґрунтувався на сукупності факторів суспільного розвитку – економічних, політичних, соціальних, національних, ідеологічних та зовнішньополітичних [1]. Нормотворча діяльність, підкреслює І.М. Воронін, – це особлива форма діяльності компетентних суб'єктів нормотворчості з підготовки, розробки, прийняття та офіційного оприлюднення норм права, яка заснована на пізнанні об'єктивних соціальних потреб та інтересів суспільства. Нормотворчість вимагає вивчення розвитку реальних зв'язків між різними явищами, що беруть участь у формуванні права і здійснюють перехід від матеріальних факторів до свідомості та від неї правових норм. В свою чергу аксіологічний вимір надає можливості щодо нового розуміння змісту нормотворчої діяльності, котра спрямована на створення умов для реалізації національних так і всезагальних інтересів [2].

К.Г. Волина пише: «традиційно правотворчість розглядається як організаційно оформлена процедурна діяльність державних органів зі створення правових норм чи з визнання правовими вже сформованих, діючих у суспільстві правил поведінки. У сучасній юридичній науці, наголошує правознавець, сформувався думка, згідно з якою правотворчість — це процес пізнання і оцінювання правових потреб суспільства і держави, формування і прийняття нормативних актів уповноваженими суб'єктами в межах відповідних процедур. У правовій сфері суспільства правотворчість займає центральне місце. Це пояснюється тим, що саме правотворчість дає життя праву, правовому регулюванню в цілому» [3].

Ключовими ознаками нормотворчості, на переконання О.В. Петришина, є наступні: в процесі нормотворчості в нормативно-правових актах мають закріплюватися норми права, які є результатом узгалянення найбільш важливих повторювальних суспільних відносин, а також засобом витіснення шкідливої суспільної практики; виступає правовою формою діяльності публічної влади поряд із правозастосуванням, тлумаченням права, контрольно-наглядовою та установчою діяльністю; результатом нормотворчості є нормативно-правові акти, за допомогою яких формально закріплюють норми права; здійснюється уповноваженими на це суб'єктами — органами і носіями публічної влади: органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами, народом та територіальними громадами; здійснюється за певною процедурою, яка регламентується законодавством [4].

Таким чином, нормотворчість, безумовно, є однією із ключових форм, за допомогою якої забезпечується підтримка та розвиток бізнесу в умовах воєнного стану. А відтак, значення нормотворчості в розрізі представленої проблематики полягає у наступному: 1) за її допомогою вбачається можливим створити стабільне та прозоре правове середовище для функціонування бізнесу, а також належним чином захистити та забезпечити реалізацію їх прав, свобод та інтересів; 2) розробити нормативно-правову основу для стимулювання економічної активності суб'єктів господарювання, а також зменшити ризики в процесі їх діяльності, встановити «чесні правила гри» на ринку, щоб забезпечити справедливу конкуренцію; 3) умови воєнного стану можуть вимагати переорієнтації економіки на пріоритетні галузі, такі як виробництво товарів першої необхідності або оборонної промисловості, а відтак нормотворчість може бути спрямована на створення стимулів та пільг для розвитку цих галузей; 4) створити умови для інвестицій та розвитку бізнесу. Чіткі та прозорі правила гри, що визначаються нормативно-правовими актами, створюють сприятливі умови для інвестицій та розвитку бізнесу, навіть в умовах воєнного стану; 5) є можливість підтримки соціально-економічної стабільності та подальший розвиток країни у післявоєнний період.

Список використаних джерел:

1. Шпак Ю. А. Методологічні підходи до визначення поняття нормотворчості органів місцевого самоврядування. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія юридична*. 2013. Вип. 1. С. 145-152. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvlduvs_2013_1_18
2. Вороніна І. М. Аксіологічний аспект нормотворчої діяльності. *Юридичні науки: проблеми та перспективи: матеріали III міжн. наук.-практ. конф. (м. Київ, 22-23 трав. 2015 р.)*. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2015. С. 12-15.
3. Волинка К. Г. *Теорія держави і права: Навч. посіб.* К.: МАУП, 2003. 240 с.
4. Петришин О. В. Погребняк С. П., Смородинський В. С. та ін.; *Теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / за ред. О. В. Петришина*. Харків: Право, 2014. 368 с.